

«Тел- милләтнең язмышы, аның сакчысы»
Ә.Кәримуллин

**ТАТАР ТЕЛЕ ДӘРЕСЛӘРЕНДӘ
КОМПЕТЕНЦИЯ ТӘРБИЯЛӘУГӘ
ЮНӘЛТЕЛГӘН БИРЕМНӘР
(ИСЕМ СУЗ ТӨРКЕМЕН ӨЙРӘТҮ
МИСАЛЫНДА)**

**Башкардылар:
Шакирова Гөлназ Малик кызы,
Гарифуллина Илһамия Рәис кызы**

Максат – татар теле дәресләрендә компетенция тәрбияләүнең әһәмиятен күрсәтү.

Бурычлар:

- компетенция төшенчәсенең фәнни-методик әдәбиятта бирелешен ачыклау;
- компетенция тәрбияләүгә юнәлтелгән биремнәрнең асылы, төзелеше һәм эчтәлеге турында мәгълүмат бирү;
- исем сүз төркемен үткәндә куллану өчен коммуникатив, лингвистик, этномәдәни компетенция тәрбияләүгә юнәлтелгән биремнәр төзү.

Көтелгән нәтижәләр

- Компетенция тәрбияләүгә юнәлтелгән биремнәр татар теле дәресләрен нәтижәле һәм мавыктыргыч итәчәк.
- Алар ярдәмендә укучылар тел материалын тизрәк һәм яхшырак үзләштерәчәк.
- Кайбер биремнәр сөйләү кимчелекләрен бетерергә, милләтара дуслыкны ныгытырга, горейф-гадәтләрне сакларга ярдәм итәчәк.

Коммуникатив компетенция

Яшь үзенчәлекләрен, укучының тоткан статусын, әңгәмәдәшнен үзенчәлеген исәпкә алып иптәшлеге, танышлыгы ягыннан төрле әңгәмәдәш белән контактка керә белү. Аралашуның кагыйдәләрен һәм нормаларын бозмыйча, невербаль (кул хәрәкәтләре, мимика) чаралар кулланып, монологик һәм диалогик формаларда аралаша белү.

Лингвистик компетенция

Тел система һәм ижтимагый-мәдәни күренеш буларак өйрәнелә. Татар теленә барлык бүлекләре буенча үзләштерергә тиешле төп теоретик мәгълүматлар карала.

Этномәдәни компетенция

- Өйрәнелә торган телдә сөйләшүче халыкның, безнең очракта татар халкының, милли-мәдәни үзенчәлекләре белән танышып, тел нормаларын истә тотып, шул милләт кешесе белән уңышлы аралаша алу.
- Телне үзләштерү барышында халыкның мирасын өйрәнү.
- Телне саклау һәм үстерү.

Укытучы	Исламова Миләүшә Юныс кызы
Сыйныф, тема	6 нчы сыйныф, “Исемнәрне кабатлау”
Компетенция	Лингвистик, коммуникатив
Стимул	Синең дустаның озак авырды һәм бик күп дәресләр калдырды. Синең калдырылган дәресләрне аңлатырга мөмкинлеген бар.
Формулировка	Исемнәргә хас үзенчәлекләрен барлап, таблицкага язарга
Чыганак	<p>1.Исем сүз төркеме предметны белдереп, кем? нәрсә? сорауларына җавап бирә.</p> <p>2.Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр була.</p> <p>3.Исемнәр килеш, тартым, сан белән төрләнә.</p> <p>Исемгә хас билгеләр:</p> <p>а) килеш</p> <p>б) күплек сан</p> <p>в) ялгызлык исемнәр</p> <p>г) тартым белән төрләнү</p>

Жавапларны тутыру өчен бланк

№	Биремнәр	Жавап	Балл
1	Ике яки берничә предметны белдерә торган исемнәр		1
2	Төрдәш предметларның берсенә генә бирелә торган исемнәр		1
3	Предметларның нинди дә булса затка караганлыгын белдергән исемнәр		1
4	Жөмлә кисәкләре белән бәйләнешкә кERGӘндә исемнәр нәрсә белән төрләнә.		1

Бәяләү инструменты (жавап моделле)

№	Биремнәр	Жавап	Балл
1	Ике яки берничә предметны белдерә торган исемнәр	б	1
2	Төрдәш предметларның берсенә генә бирелә торган исемнәр	в	1
3	Предметларның нинди дә булса затка караганлыгын белдергән исемнәр	г	1
4	Жөмлә кисәкләре белән бәйләнешкә кергәндә исемнәр нәрсә белән төрләнә.	а	1

«5» - 4 балл

«4» - 3 балл

«3» - 2 балл

1. Рәсемгә карап, исем сүз төркеменә кергән сүzlәрне санарга.
Сүzlәрне килеш, тартым һәм сан белән төрләндереп әйтергә.
2. Рәсемгә нинди халык мәкальләре туры килә?
3. Жыр атамасына ялгызлык исемнәре кергән халык жырларын санарга.

Шулай итеп, балаларга исем темасын өйрәткәндә компетенция төрләрен кулланып, уңай нәтижәләргә ирешергә мөмкин. Компетенция формалаштыру юлларын дәрәҗәләштергәндә, ул укучыларның тел өйрәнүгә карата мөнәсәбәтләрен уңай якка үзгәртә, белемнәрнең аңлылыгына этәрә, мөстәкыйльлеккә өйрәтә, ижади фикерләүне үстерә. Бары тик оста өйрәткән дәрәҗәләргә балаларга телгә карата кызыксыну уята ала.

Игътибарыгыз өчен рәхмәт!

